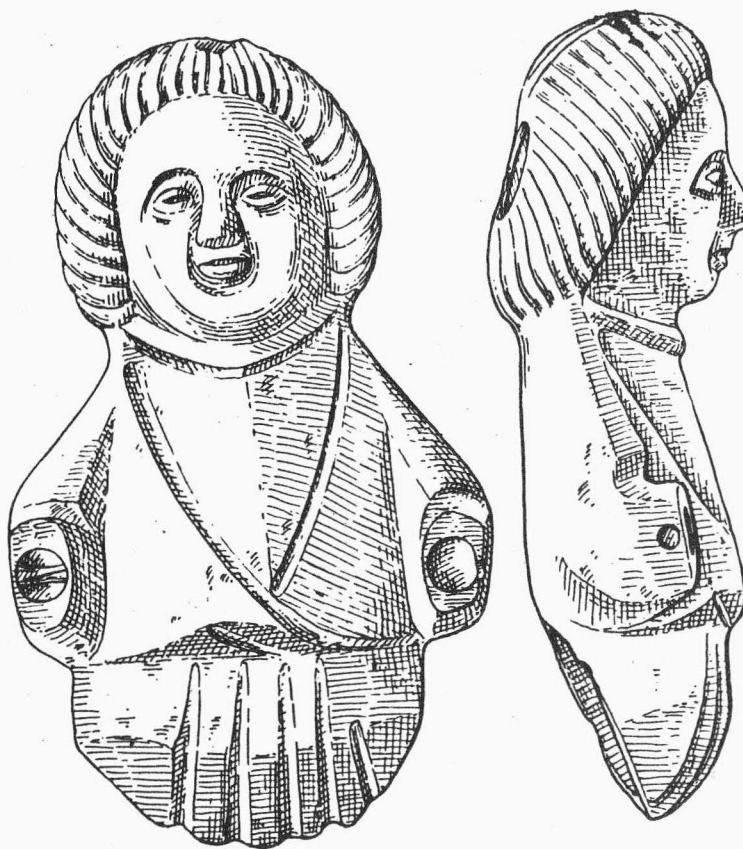

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1986

BRNO 1989

Tato plocha má sloužit jako skládka stavebního materiálu a povede přes ni přeložka plynovodu a NN. Na celé ploše skrývky byly roztahány drobné úlomky keramiky, zvířecích kostí a přepálených kusů andezitu. Ve východní části plochy se rýsovaly tři objekty, jejichž výplň tvoří syté černá hunusovitá hlína. Přesné obrys objektů nebyly patrný, protože skrývka ornice nebyla provedena až na podloží. Tmavočerné skvrny narušených objektů mají průměr kolem 150 cm, 200 cm maximálně kolem 300 cm. Z tohoto objektu /č. 1/ posbíral J. Juračka největší množství keramiky. V zásypu jsou patrný drobné kousky propálené mazanice a kusy přepáleného andezitu.

Ze zjištěných skutečností je zřejmé, že zde byla narušena část sídliště, které lze na základě keramiky datovat do velkomoravského období. Nalezy slovanské keramiky pochází také z vedlejší tratě "Trhovisko", kde při stavbě hřiště byly v r. 1954 buldozerem narušeny sídliště objekty /Pavelčík 1954, přloha/. Tyto objekty byly od místa dnešního nálezu vzdáleny asi 150 m.

Lokalita s narušeným velkomoravským sídlištěm se nachází v trati "Dílnice" na SV okraji Bojkovic na pravobřežní terase Kolelučského potoka, který se asi o 100 m níže vlévá do říčky Olšavy, od vodoteče je vzdálena asi 200 m. Leží v nadmořské výšce kolem 300 m. Poloha sídliště je situována k jihu, od severu je chráněna kopcovitým terénem, který dosahuje výšky přes 450 m n. m. Skrývka byla provedena na pozemcích s parcelními čísly 2931/1-2, 2932/1-2, 2933/1-2, 2934/1-2, 2935/1-2, 2936/1-2, 2937/1-2, 2939, 2940, 2941 /na této parcele se nachází objekt č. 1/. Celý pozemek byl do této doby zemědělsky využíván.

Po dohodě s investorem a dodavačem bylo dohodnuto, že práce na lokalitě budou přizpůsobeny tak, aby bylo možno v jarních měsících r. 1987 provést záchranný archeologický výzkum.

L iteratur a :

Pavelčík, J. 1954: Výzkum mohyl v Bojkovicích na Hradské Nivě, NZ č.j. 257/54 v archivu AÚ ČSAV Brno.

S l a w i s c h e S i e d l u n g i n B o j k o v i c e / B e z . U h e r s k é H r a d i š t ě /. Im November 1986 kam es zur Störung einer grossmährischen Siedlung beim Bau einer neuen Fabrikshalle des VEB Zeverta in Bojkovice. Die Lokalität befindet sich in der Flur "Dílnice" am NO Rand von Bojkovice auf der rechtsufrigen Terrasse des Kolelučský Baches, der ca. 100 m tiefer in das Flüsschen Olšava mündet, von dem Wasserlauf ist sie ungefähr 200 m entfernt und liegt in der Meereshöhe um 300 m. Die Lage der Siedlung ist nach Süden situiert, von Norden ist die durch das hügelige Terrain geschützt, das eine Höhe von über 450 m o. M. erreicht. Nach dem Übereinkommen mit dem Investor und dem Baubetrieb wurde besprochen, dass die Arbeiten auf der Lokalität derart angepasst werden, um in den Frühlingsmonaten 1987 eine archäologische Rettunggrabung durchzuführen zu können.

ZJIŠŤOVACÍ PRŮZKUM SLOVANSKÉHO OPEVNĚNÍ NA POHANSKU U NEJKU /o. Lednice, okr. Břeclav/

Rudolf Procházk a , AÚ ČSAV Brno

/Obr. 24, 25/

V květnu byla znova očištěna a dokumentována podstatná část západního profilu v přerušeném severním úseku opevnění akropole známého velkomoravského hradiště, dokumentovaného již během výzkumu lokality B. Novotným v letech 1957 a 1958 /Novotný 1963, 25-27, 29, obr. 23, 24/. Řez o délce 13 m svírá s podélnou osou valu úhel cca 40°, což zkresluje dosažené hodnoty horizontálních rozměrů. Provedený průzkum nemohl nahradit rádný průkop hradbou, podařilo se však objasnit nejzákladnější rysy konstrukce.

Na podložní písek nasedá až 40 cm mocný půdní horizont, představující základovou půdu valu, zde až 2 m vysokého. Jeho bázi tvorila jílovitohlinitá úprava o síle 20 - 50 cm, přesahující oboustranně vlastní hradbu. Z obdobného materiálu byla nasypána i spodní část jejího tělesa, v horních partiích nebyla již zřetelná jílová složka. Podařilo se odlišit jádro hradby o šířce kolem 5,5 m /pův. snad 4 m/ od destrukčních útvarů, z nichž týlní obsahoval ve výši 40 - 60 cm nad základní protáhlou čočku sypké, přepálené hlíny, doprovázené žlutkou nezasaženou ohněm. V čele se nacházela výrazná kumulace kamenů in situ. Spodní část tvořil až 2,3 m /pův. 1,7 m/ široký a 0,6 - 0,8 m vysoký blok z kamenů silně promísených tmavě hnědou zeminou. Výšce, 1,1 - 1,7 m nad bází ležely dvě nesouvislé vrstvy kamenů, oddělené hlínou. Jde zřejmě o zbytek plenty, postrádáme však její svislý líc. Absence kamenů v čelní sutí ukazuje na druhotné

odstranění, které snad postihlo i přední část vlastní zídky. V týlu hradby sice probíhala zřetelná hranice mezi tělesem opevnění a destrukcí, v místě řezu se však nepodařilo doložit předpokládané bednění a totéž platí i o dalších významných prvcích zemního tělesa.

Podle předběžného určení, které laskavě provedl ing. S. Zacherle, sestávala kamenná část opevnění z prachovců s obsahem uhličitanů, vápenců a písčitých vápenců.

Z půdnu horizontu pod hradbou byly získány většinou atypické střepy eneolitické, starobronzové a laténské keramiky. Z vlastního tělesa pochází i střepy nádob pražského typu a středohradištních. Přímo pod bází kumulace kamenů byly nalezeny dva fragmenty vyspělé středohradištní keramiky.

L iteratur a :

Novotný, B. 1963: Výzkum velkomoravského hradiště "Pohansko" u Nejdu na lednickém ostrově, PA LIV, 13-40.

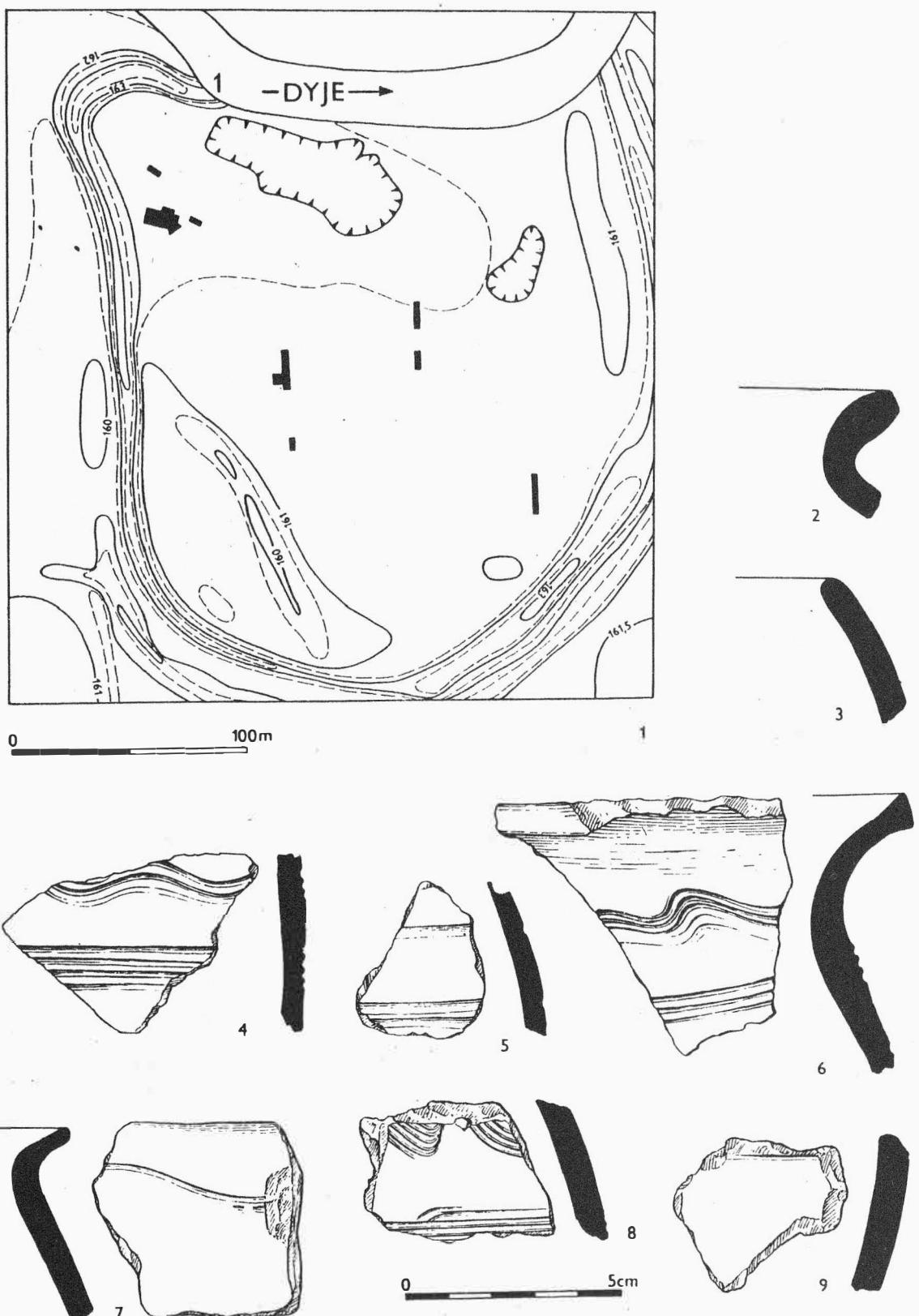
Feststellungsgrabung der slawischen Befestigung auf Pohansko bei Nejdek /Bez. Břeclav/. Im Mai 1986 wurde neuerdings ein wesentlicher Teil des westlichen Profiles in dem gestörten nördlichen Befestigungsabschnitt der Akropole des grossmährischen Burgwalles gereinigt und dokumentiert, der in den Jahren 1957 und 1958 untersucht worden war /Novotný 1963/. In dem schrägen Schnitt in einer Länge von 13 m und Höhe bis 2 m, gelang es die markante Steinkummulation im vorderen Teil, vermutlich Reste einer Blende, sowie auch den Nacken des eigentlichen erdigen Wallkörpers zu unterscheiden. Es gelang nicht Reste der Holzverschalung des Nackens oder die innere Versteifung festzustellen, was offensichtlich durch das Ausmass der Grabung gegeben ist. Aus dem Bodenhorizont unter dem Wall hat man neolithische Scherben, altbronzezeitliche und laténezeitliche Keramik gewonnen. Direkt aus dem Wall wurden auch Gefäßbruchstücke des Prager Typus und mittelburgwallzeitliche geborgen.

DRITTE SAISON DER ARCHAEOLOGISCHEN GRABUNG AM HORNÍ NÁMĚSTÍ /OBERRING/ IN PŘEROV /Bez. Přerov/

Čeněk Staňa, AÚ ČSAV Brno
/Taf. 15/

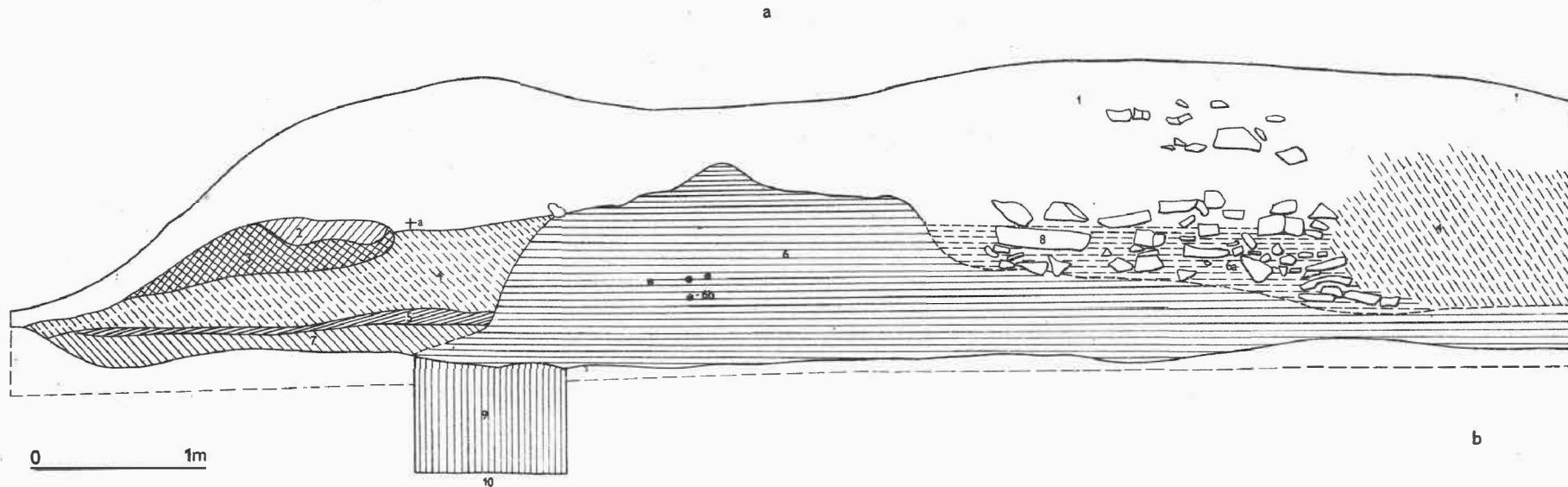
Die archäologische Grabung am Horní náměstí in Přerov setzte in der Zeit vom 26. 5. bis 27. 10. 1986 auf zwei Stellen fort. Auf dem Bauplatz des Kulturhäuses neben der Kirche des Hl. Georg besass sie ständig einen Rettungscharakter und verlief unter schwierigen Umständen, da sie sich dem Baubetrieb anpassen musste. Die Abdeckungen im Hofteil des Hauses Nr. 21 können als Bestandteil der systematischen Grabung des historischen Stadtkerne betrachtet werden. Wenn auch schon im vergangenen Jahr von hier die jungen bis 200 cm mächtigen neuzeitlichen Aufschüttungen fortgeschafft wurden, erreichten trotzdem die Aushöfe noch eine maximale Tiefe von mehr als 5 m unter dem Niveau der heutigen Grabung, so dass man auch da in einem sehr beengten Raum arbeitete.

Neben der Kirche des Hl. Georg auf der Parzelle des Hauses Nr. 8 knüpfte die Grabung an Entdeckungen aus dem Jahr 1985 an. Nach Beseitigung des Treppenaufgangs zum Betriebsklub war es möglich die mittelalterlichen Destruktions- sowie Kulturschichten zu zernehmen und in einer Kompaktheit die erhaltenen Reste der Holzkonstruktionen abzudecken. Es ergab sich die letzte Gelegenheit zur Beurteilung der für die Bestimmung der Gründungszeit der Kirche des Hl. Georg wichtigen Stratigraphie. Die Unterscheidung von zwei Stufen eines Einschnittes bei den Kirchenfundamenten, von denen die ältere mit dem bis auf das Felsliegende eingetiefsten Fundamentgräbchen und auch mit der Bauschicht zusammenhing, welche Steinbruchstücke und Kalkmörtel enthielt, die jüngere dann mit der hochliegenden Destruktionsschicht mit Mörtel, unterstützte die Interpretation der Profile aus dem Jahr 1985: die Kirche des Hl. Georg wurde auf dem Felsliegenden in der zweiten Hälfte des 13. Jahrhunderts gegründet. Die ausdrucksvolle Destruktions-Mörtelschicht hängt zweifellos mit ihrem Einriss im 15. Jahrhundert zusammen, nachdem sie zu Beginn der Neuzeit erneuert wurde. Erwähnenswert ist, dass sich die Mehrzahl von Menschenknochen, die in den äusseren Teil des Fundamentgräbchens zur aufgebauten Steinmauer der Kirche beigesetzt wurden /Staňa 1987 b/, bei der nördlichen Hälfte der Apside bei der Nordostecke des Schiffes befand. Inmitten des Apsidenbogens verringerte sich die Knochenschicht. Da es aber nicht möglich war die östliche Hälfte der Apsidenwand zu entblößen, kann nicht entschieden werden, ob es nicht zur Störung der ursprünglichen Situation beim Aufbau der steinernen

Obr. 24.

Nejdek /okr. Břeclav/. 1 akropole slovanského hradiště, 1 dokumentovaný profil v porušeném opevnění; 2, 3 pravěká keramika; 4 - 9 středohradištní keramika z tělesa valu. - 1 Akropolis des slawischen Burgwalles, 1 dokumentiertes Profil in der gestörten Befestigung; 2, 3 vorgeschichtliche Keramik; 4 - 9 mittelburgwallzeitliche Keramik aus dem Wallkörper.

Obr. 25.

Nejdek /okr. Břeclav/. Jihozápadní profil porušeného valu na akropoli. 1 černá hlinitá s uhlíky, hrudkami píska; 2 žlutá hlina; 3 červená vypálená hlina; 4 černá s uhlíky a písčitojílovitými proplástky, destrukce; 5 šedá jílovitá; 6 černá hlinitá s hrudkami jílu; 6 a černá hlinitá se slaběji zřetelnou šedou jílovitou; 6 b uhlíky; 7 černá hlinitá s hrudkami jílu; 8 kameny; 9 černý hlinitý půdní horizont; 10 žluté písčitojílovité podloží; + nález pozdních železných předmětů. - Südwestliches Profil des gestörten Walles auf der Akropolis: 1 schwarze lehmige mit Holzkohlen und Sandbrocken; 2 gelber Lehm; 3 roter gebrannter Lehm; 4 schwarze mit Holzkohlen und sandigmigen Flözen, Destruktion; 5 graue lehmige; 6 schwarze lehmige mit Lehmbrocken; 6 b Holzkohlen; 7 schwarze lehmige mit Lehmbrocken; 8 Steine; 9 schwarzer lehmiger Bodenhorizont; 10 gelbes sandig-lehmiges Liegenden; + Fund von späten eisernen Gegenständen.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1986

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně,
sadů Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor : akademik Josef Poulík

Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková,
Dr. J. Unger

Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby : A. Krechlerová

Na titulním listě : bronzová plastika z Brna - Kozí ul.

Tisk : Oblastní ediční středisko Jihomoravské
základny pracovišť ČSAV v Brně

Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332

Vydáno jako rukopis : 450 kusů - neprodejné